

**Психологічні особливості формування
соціальних компетенцій у дітей
з розладами аутистичного спектру**

Хібовська Л. В.

Магістрантка 2 курсу
спеціальності 053

«Психологія»

науковий керівник:

Зозуля І. Є.

к. пед. н., доцент

Об'єкт дослідження – соціалізація дітей з РАС на основі набуття ними соціальних компетенцій.

Предмет дослідження – психологічні основи формування соціальних компетенцій у дітей з РАС.

Мета дослідження – теоретико-методологічне обґрунтування системи діагностики та формування соціальних компетенцій у дітей середнього шкільного віку з розладами аутистичного спектру .

Гіпотеза дослідження: ми припускаємо, що розвиток соціальних компетенцій дітей, які мають розлади аутистичного спектру, можна корегувати за наявності правильно організованого комплексного цілеспрямованого впливу, який би враховував специфічність даного порушення й особливості протікання психологічних процесів у зазначеного контингенту дітей.

Завдання:

1. Здійснити теоретичний аналіз сучасного стану психологічного аспекту проблеми соціальних компетенцій дітей із розладами аутистичного спектру.
2. Провести експериментальне дослідження визначення психологічних показників соціальних компетенцій у дітей з РАС.
3. Розробити та апробувати комплекс вправ з розвитку соціальних компетенцій у дітей з РАС середнього шкільного віку.

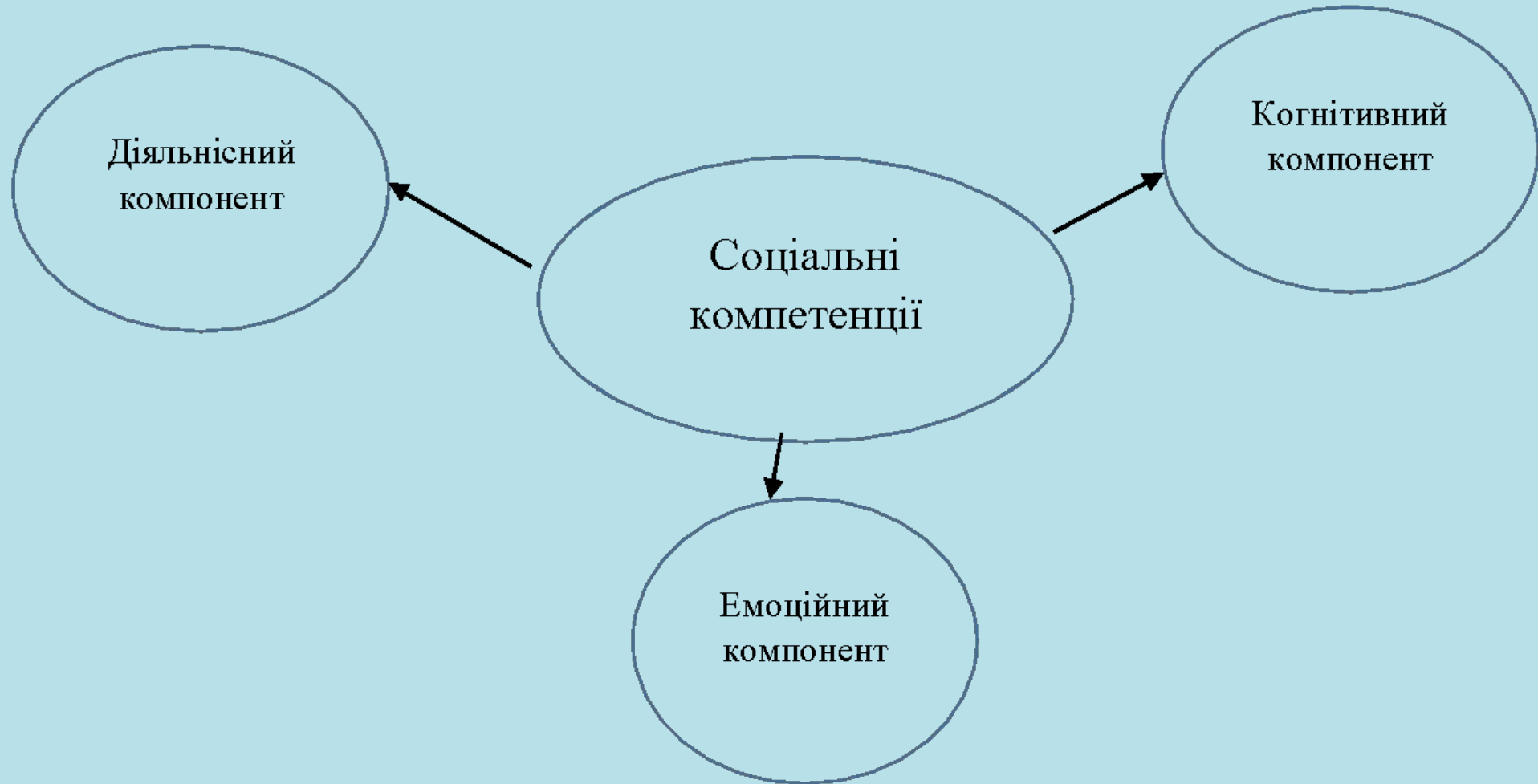
Методи та методики дослідження. Для розв'язання поставлених завдань і досягнення мети дослідження використовувався комплекс методів:

а) *теоретичні* — аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, теоретичне моделювання;

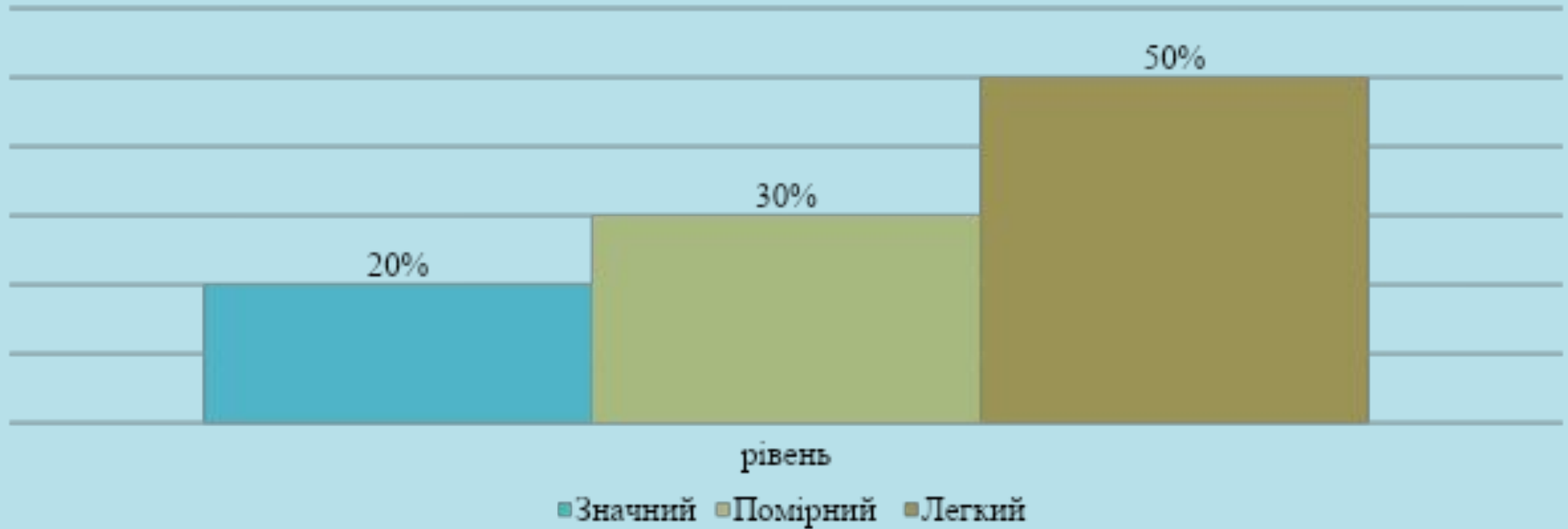
б) *емпіричні*: : анкетування, інтерв'ювання, бесіда, тестування, аналіз продуктів діяльності, спостереження, експеримент, а також комплекс психодіагностичних методик: CARS – Childhood Autism Rating Scale (Шкала оцінювання дитячого аутизму), шкала тестів розумового розвитку А. Біне – Т. Сімона, методика «Нейропсихологічна діагностика» А. Лурія, методика «Психолого-освітній профіль» (PEP-R); восьмиколірний тест М. Люшера;

в) математично-статистичної обробки емпіричних даних – t-критерій Стьюдента.

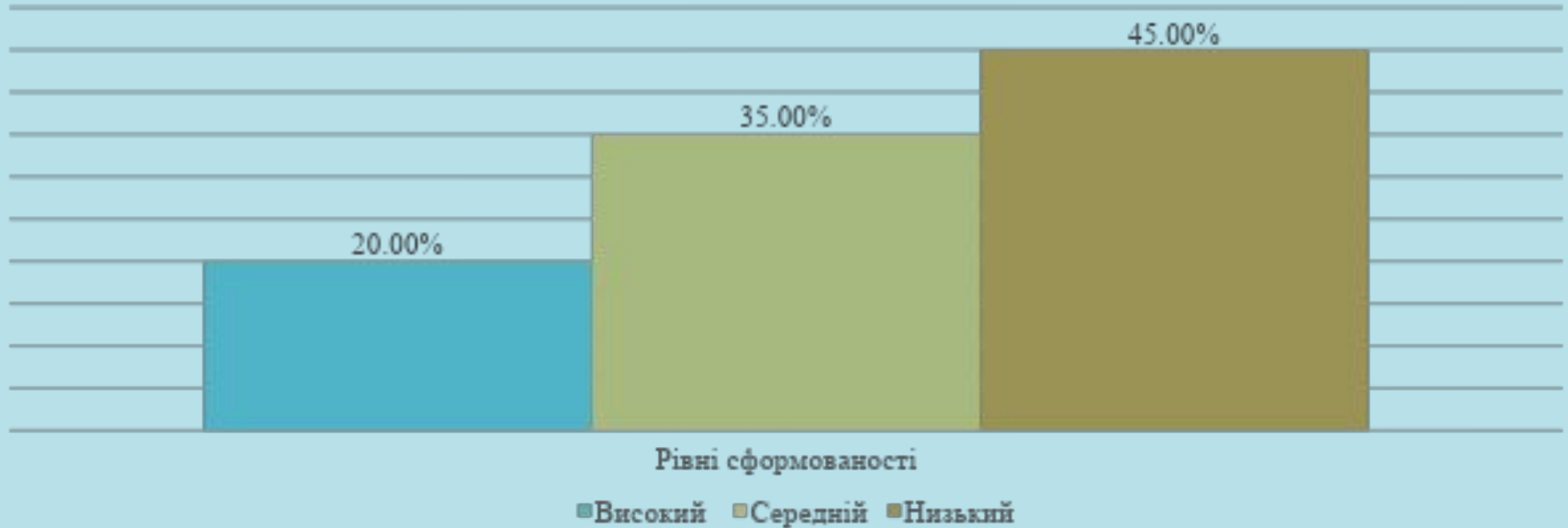
Модель соціальних компетенцій дітей із розладами аутистичного спектру

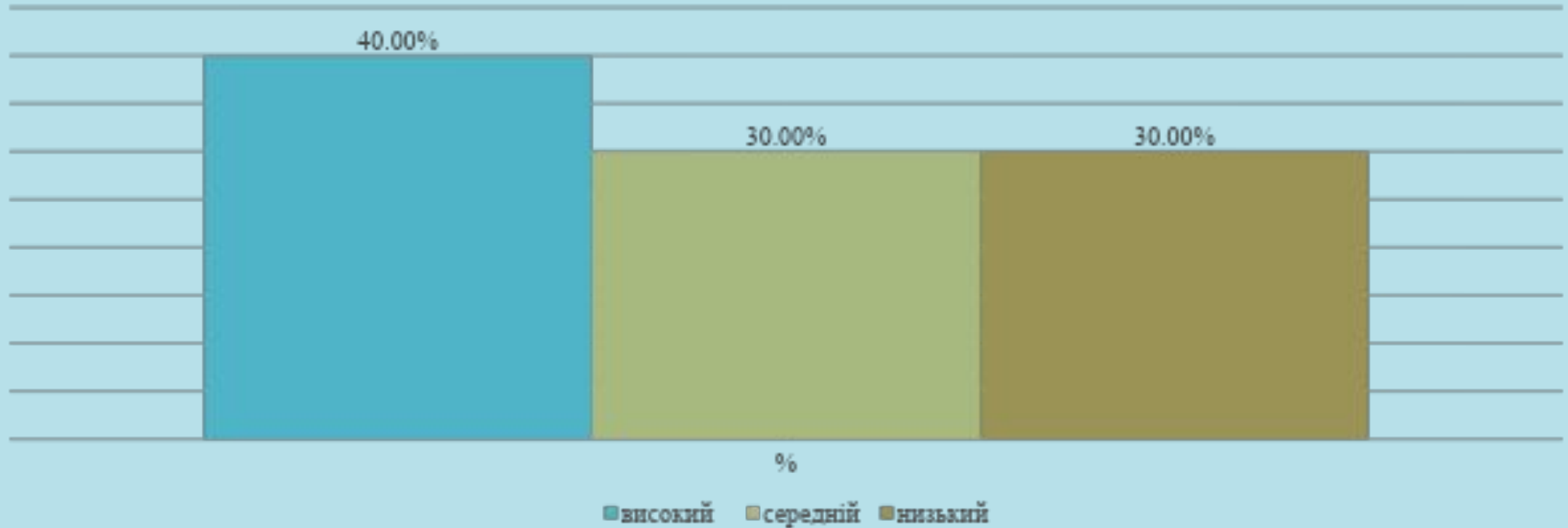
Результати оцінювання проявів РАС у досліджуваній групі за методикою CARS

Результати дослідження сформованості когнітивного компоненту у дітей з РАС за методикою А. Біне – Т. Сімона

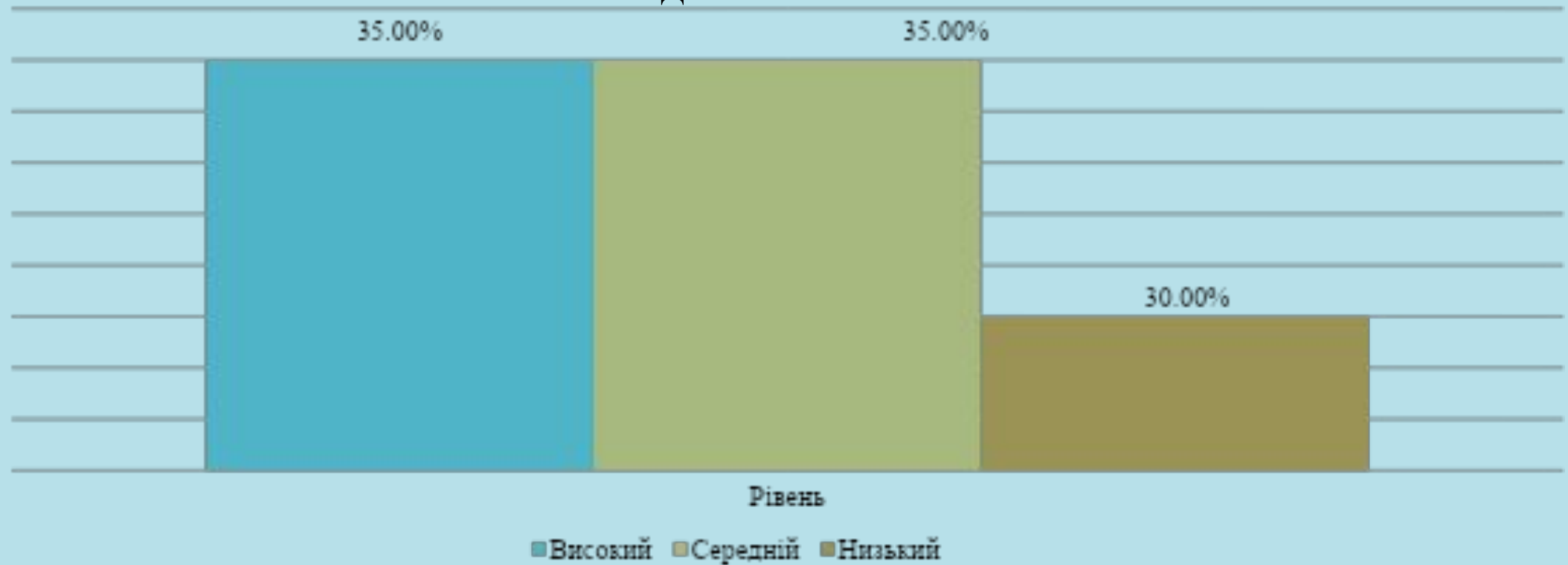

Результати дослідження сформованості діяльнісного компоненту у дітей з РАС за методикою А. Лурії

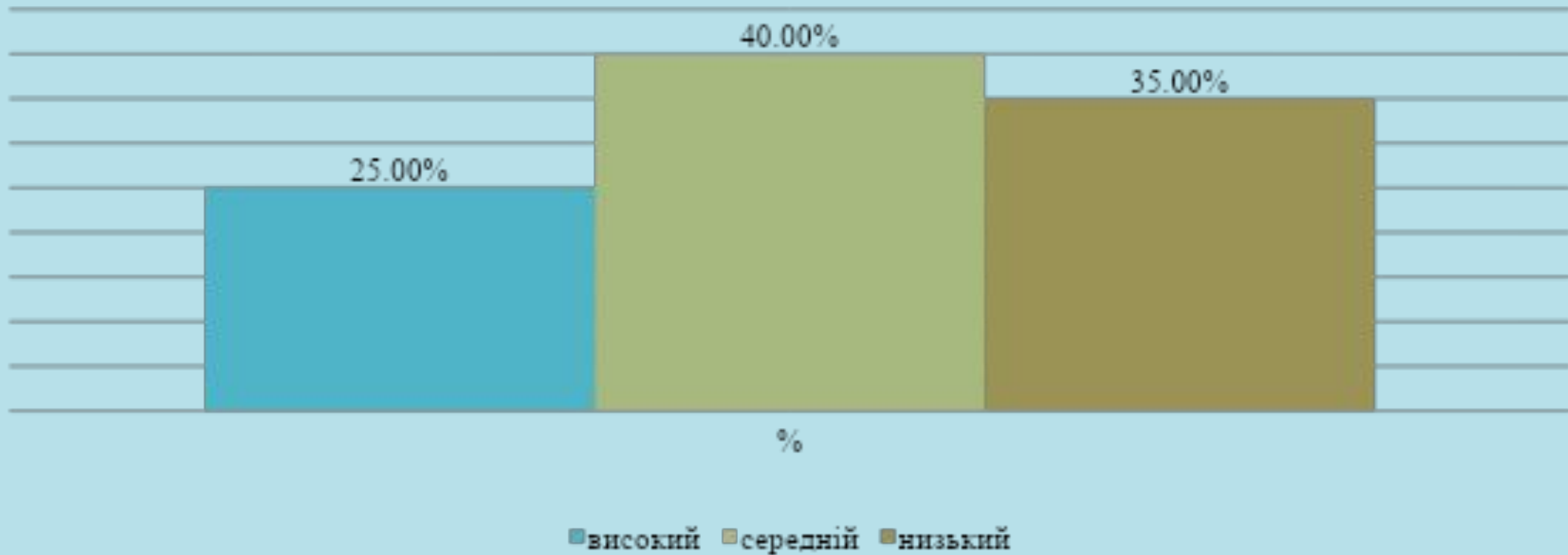

Результати дослідження сформованості діяльнісного компоненту серед дітей з РАС

за методикою РЕР-R

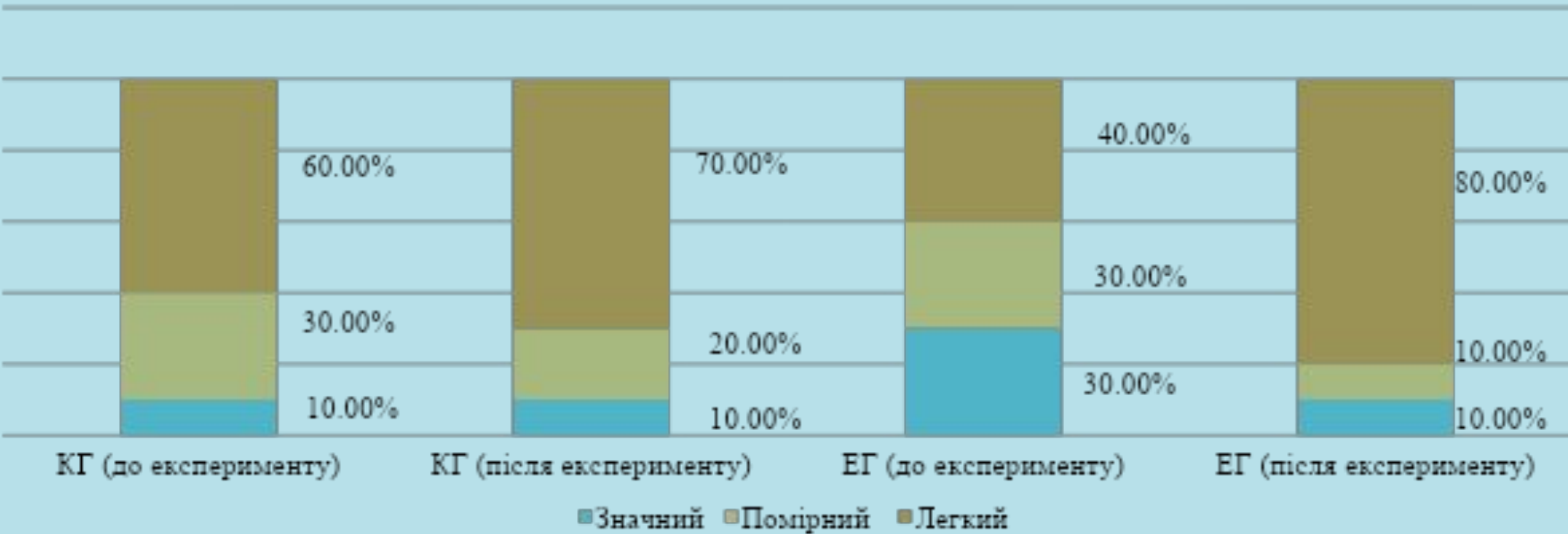
Результати дослідження сформованості емоційного компоненту серед дітей з РАС за методикою Люшера

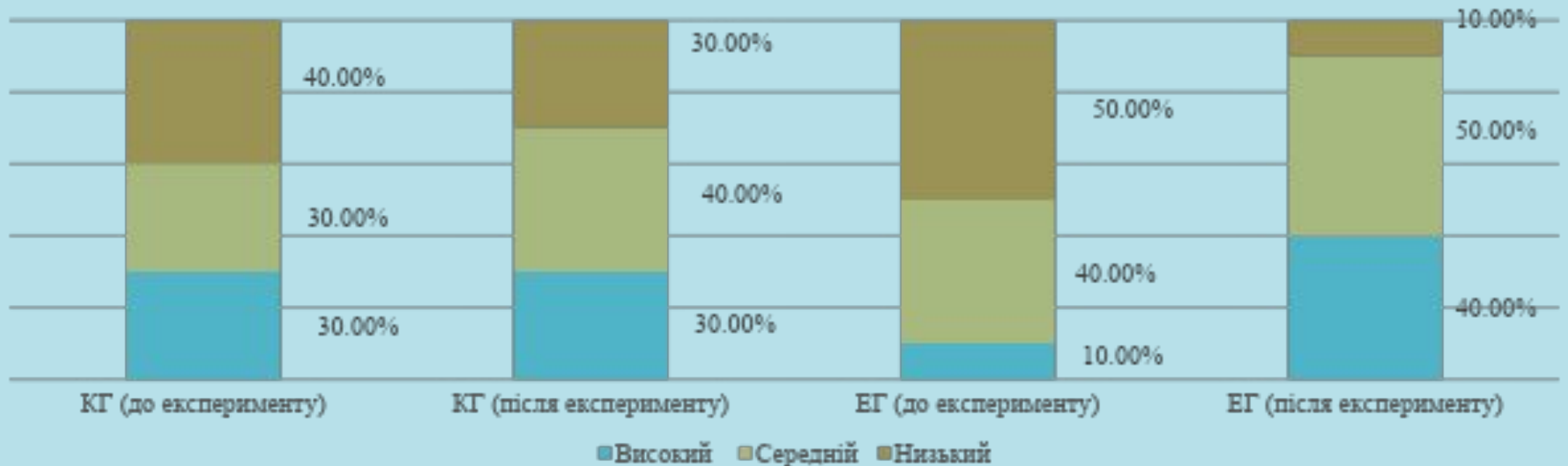
Комплекс вправ для формування соціальних компетенцій у дітей з розладами аутистичного спектру

Мета: створення та підтримка соціокультурного предметно-просторового розвивального середовища, яке сприяє розвитку самостійності, умінню робити вибір, відповідальності, розвитку самопізнання осіб із спектром аутистичних порушень.

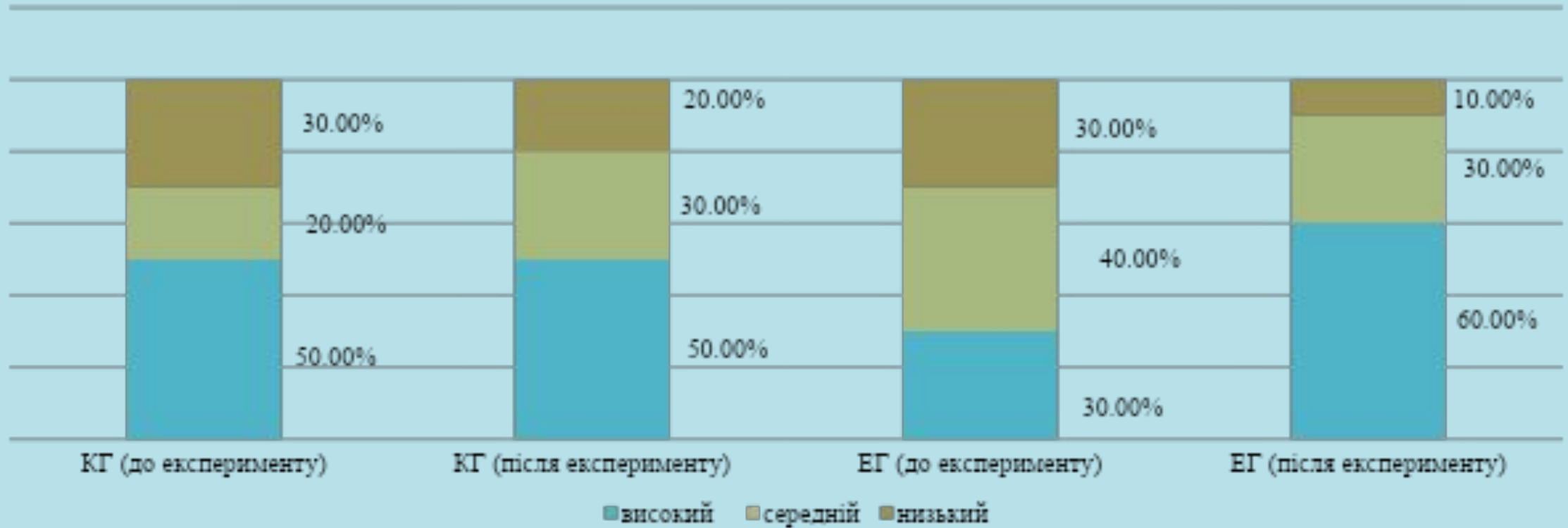
Результати оцінювання проявів РАС за методикою CARS до та після експерименту

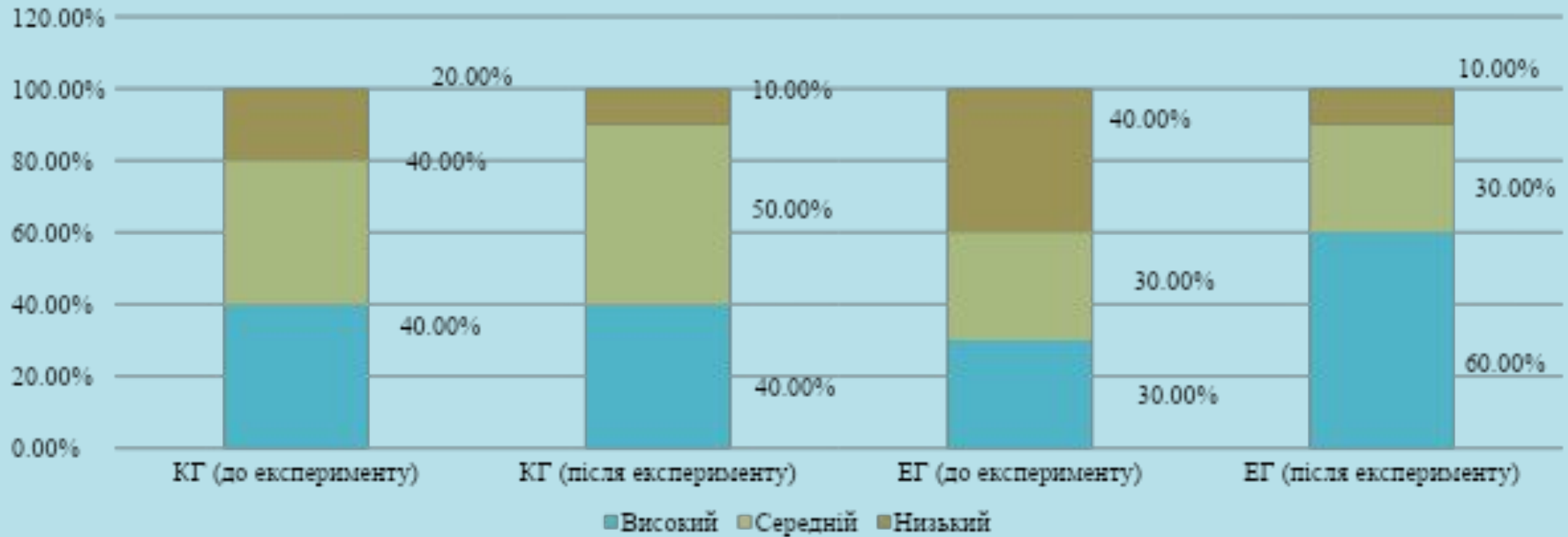
Результати дослідження сформованості когнітивного компоненту у дітей з РАС за методикою А. Біне – Т. Сімона до та після проведення експерименту

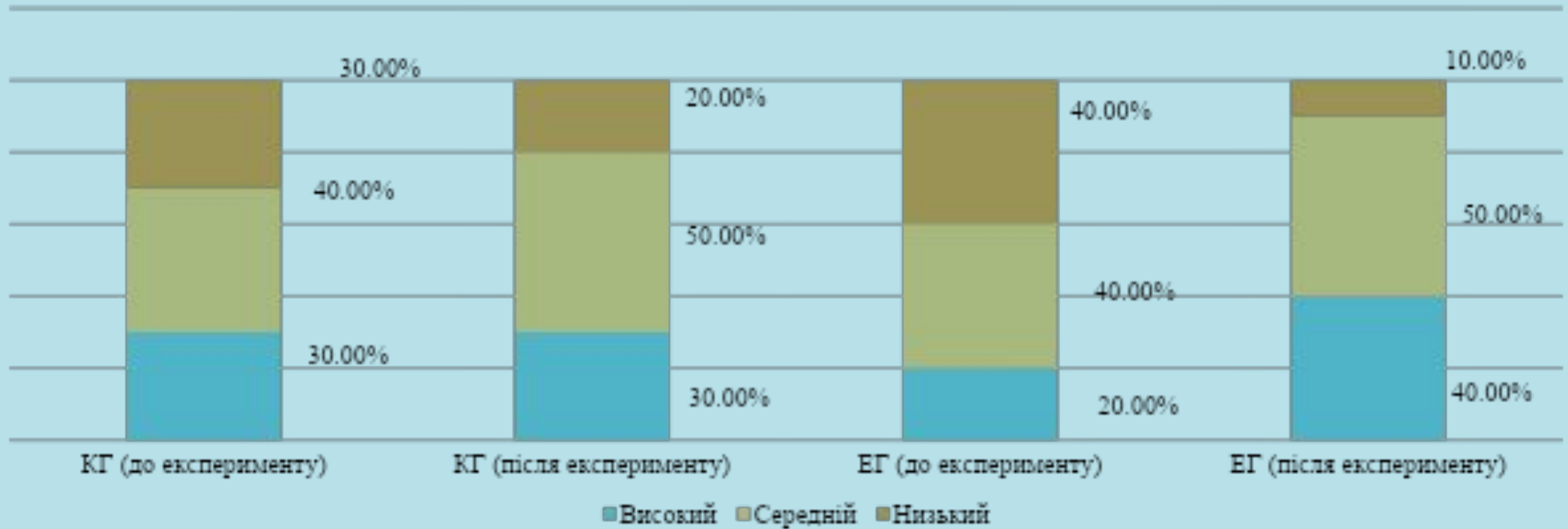
Результати дослідження сформованості діяльнісного компоненту у дітей з РАС за методикою А. Лурії до та після експерименту

Результати дослідження сформованості діяльнісного компоненту серед дітей з РАС за методикою PER-R до та після проведення експерименту

Результати дослідження сформованості емоційного компоненту серед дітей з РАС за методикою Люшера до та після проведення експерименту

Практична значущість роботи полягає у тому, що розроблений комплекс вправ для корекції соціальних компетенцій дітей зазначеної категорії може застосовуватись практичними психологами, корекційними педагогами, логопедами та батьками для роботи з дітьми середнього шкільного віку з розладами аутистичного спектру. Результати нашого формувального експерименту можуть бути використані для розробки індивідуальних карт розвитку дітей зазначеної категорії та для планування корекційно-розвиткової роботи.